

ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

*Чамата А.С.,
здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»
факультету агротехнологій та екології*

*Науковий керівник –
Опара Н.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент*

Забруднення довкілля — процес зміни складу і властивостей однієї, або декількох сфер Землі внаслідок діяльності людини. Призводить до погіршення якості атмосфери, гідросфери, літосфери та біосфери. Допустима міра забруднення довкілля в різних країнах регламентується відповідними стандартами, нормативами, законами. Розрізняють забруднення отруйні, хвороботворні, хімічні, механічні і теплові.

З кожним роком екологічна ситуація на нашій планеті погіршується. Причиною цього є постійне нарощування потужностей заводів, відкриття нових промислових підприємств, збільшення кількості транспортних засобів, зростання використання мінеральних добрив і хімікатів, винайдення нових процесів виробництва, тощо.

Це призводить до помітного забруднення довкілля. В атмосферне повітря планети щорічно потрапляє до 200 млн. тонн оксиду вуглецю, 50 млн. тонн оксиду азоту, 145 млн. тонн оксиду сірки, 50 млн. тонн вуглеводнів, близько 700 млн. м³ техногенних і побутових газів. У світовому сільському господарстві щорічно використовується 500 млн. тонн мінеральних добрив, 3 млн. тонн отрутохімікатів, які після часткового перетворення зникають у природні водойми (А.М. Сердюк, 1995; В.М. Трахтенберг, 1997).

У процесі видобування корисних копалин відбувається істотне забруднення довкілля. З кожної тонни видобутої корисної копалини тільки 1-3 % перетворюються в корисну продукцію, а 97% йдуть у відходи. При підземному видобутку відбувається забруднення атмосфери пилом, отруйними газами, вуглекислим газом, метаном, поліциклічними ароматичними вуглеводнями, сірчистими газами, сірководнем, теплом, підземними водами, радіоактивними породами тощо.

Щороку на Землі в пустелю перетворюються 6 млн гектарів родючих земель; 11 млн гектарів лісів вирубується, гине від пожеж або інших антропогенних факторів. У наш час велике занепокоєння викликає можливість того, що внаслідок людської діяльності парниковий ефект може сильно збільшитися й призвести до глобального потепління. Вишари води також є перешкодою для відбитих сонячних променів. Програма ООН з довкілля прогнозує, що можливе підвищення середньої температури Землі на 1,5 °C до 2025 року, викличе підняття рівня світового океану на 25 см через танення льоду біля полюсів.

Загрозливих розмірів набуло забруднення прісних водойм, морів і океанів. Стічні води промислових підприємств і міст, змиті з полів добрива і отру-

тохімікати потрапляють у річки. Окремі зон Світового океану є місцем зберігання радіоактивних та високотоксичних відходів. Видобуток корисних копалин на шельфі морів і океанів посилює небезпеку аварій. Значним джерелом забруднення є морський транспорт, особливо нафтоналивний. Через забруднення води гине рослинність тваринний світ морів, порушуються процеси глобального газо- та теплообміну між океаном та атмосферою, гинуть гідроценози.

Одним з шляхів подолання екологічної кризи лежить в усвідомленні того, що захист навколишнього середовища полягає в організації раціоналішого використання природних ресурсів.

Разом з цим є природні ресурси, контролювати і зберігати які неможливо зусиллями окремих держав. До них належать атмосферне повітря, ресурси Світового океану і прісної води, природні багатства Антарктиди, тварини, що мігрують. Охороняти їх можливо тільки за умови міжнародного співробітництва.

В діяльності природоохоронних органів кожної країни поєднуються створення системи природокористування, що діє на засадах екологічної політики держави. Основними еколого-господарськими напрямками охорони природи є такі: а) використання очисних споруд, в тому числі біологічних; б) відбір і вирощування рослин, які поглинають забруднювачі; в) створення маловідходних і безвідходних технологій виробництва; г) використання здатності природи до самоочищення.

Засновані великі всесвітні і регіональні організації з охорони природи, їх налічується понад 200. Провідною є спеціалізована установа - Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) з штаб-квартирою в Найробі (Кенія), яка покликана координувати і частково фінансувати дії держав в цій діяльності. Екологічні проблеми глобального характеру допомагає розв'язувати Міжнародний союз з охорони природи та природних ресурсів з штаб-квартирою в Швейцарії. Він видає так звану Червону книгу, в яку заносять рідкісні та зникаючі види живих організмів, що потребують охорони.

Поряд з цими славетними організаціями створена у 2011 році Міжнародна громадська організація – міжнародна асоціація «Здоров'я суспільства» має за мету - задоволення та захист законних соціальних, медичних, екологічних, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів своїх членів та сприяння зміцненню розвитку дружби всіх народів, а також сприяння взаєморозумінню й всебічному співробітництву між ними.

Основними завданнями Організації з питань екології є:

- співробітництво з урядами країн у напрямку посилення національних програм охорони здоров'я та навколишнього середовища;
- сприяння реалізації національних, регіональних, місцевих і міжнародних медичних, екологічних програм і проектів;
- сприяння підвищенню рівня санітарної культури населення та інформуванню з питань охорони здоров'я, навколишнього середовища;
- сприяння забезпечення медичної, екологічної та біологічної безпеки населення різних країн;
- сприяння прийняття економічно доцільних та ефективних регуляторних актів щодо збереження і укріплення здоров'я населення різних країн;

Список використаних джерел

1. [http:// grunchuk.com.ua](http://grunchuk.com.ua)
2. https://pidruchniki.com/13930518/ekologiya/vpliv_zabrudnennya_navkolish_nogo_seredovischa_zhittya_zdorovya_lyudey
3. <http://ua.textreferat.com/>
4. Загальна гігієна з основами екології: Підручник / Кондратюк В.А., Сергета В.М., Бойчук Б.Р. та Ін. / За ред. В. А. Кондратюка. - Тернопіль: Укрмед-книга, 2003.
5. Парниковий ефект і зміни клімату в Україні: оцінки та наслідки : монографія / О. А. Апостолов, І. Г. Артеменко, М. Б. Барабаш та ін. ; [за ред. В. І. Лялька] ; НАН України, Наук. центр. аерокосм. дослідж. Землі, Ін-т геол. наук, Держ. служба України з надзвич. ситуацій, М-во освіти і науки України, Наук. установа "Києво-Могилян. акад.". – Київ : Наук. думка, 2015. – 284 с. : іл. – Тит. арк. парал. англ. – Бібліогр.: с. 257-275 (79 назв). – ISBN 978-966-00-1526-5
6. Румянцев Г.И., Вишневская Е.П., Козлова Т.А. Общая гигиена. М.: Медицина, 1985. 432с.
7. <http://pidruchniki.com.ua/ekologiya>

ЗАХИСТ ВІД РАДІОАКТИВНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ

*Шайдуллова. Х.В.,
здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»
факультету агротехнологій та екології*

*Науковий керівник –
Опара. Н.М. кандидат сільськогосподарських наук, доцент*

Ураження людини радіаційним випромінюванням, дуже негативно впливає на її здоров'я. Воно викликає багато різних, іноді невиліковних, хвороб. Людина, ураження радіаційним випромінюванням, назавжди приречена, часто відвідувати лікарні.

Заходи радіаційної безпеки використовується на підприємствах і, як правило, потребують проведення цілого комплексу різноманітних захисних заходів, що залежать від конкретних умов роботи з джерелами іонізуючих випромінювань і, передусім, від типу джерела випромінювання.

Основна задача при забезпеченні радіаційної безпеки полягає в тому, щоб не допустити можливості випромінювання вище гранично допустимого значення. Її розв'язують застосуванням комплексу організаційних і технічних заходів із урахуванням захисту: часом, відстанню, екранами і варіюванням кількості джерел.

Для безпеки робіт із джерелами радіоактивних випромінювань необхідний захист як від зовнішнього, так і від внутрішнього опромінювання.

Закритими називаються будь-які джерела іонізуючого випромінювання,